

ПРЕПОДОБНОМ ИГУМАНУ САВИНСКОМ
ГОСПДИНУ МАКАРИЈУ

ПРОТЕСТ:

ПРОТИВ РУШЕЊА СТАРОГ ЗАВЈЕТА И КРУШЕВИЧКОГ НАРОДНОГ
ОБИЧАЈА ПОШТОВАЊА УСПОМЕНЕ НА АРХИМАНДРИТА
ИНОКЕНТИЈА ДАБОВИЋА

Поштовани господине Игумане,

1) У окриљу Великоуспенског савинског манастира, све нас Крушевичане (ко хоће и може, а ко неће нагона му нема), већ више од два вијека, окупља завјет и усталјени народни обичај, поштовања успомене на архимандрита савинског, Инокентија Дабовића, поријектом из Бајкових Крушевица, чијом заслугом ми његови завичајци-Крушевичани, уживамо привилегију манастирског гостопримства и завјетне вечере уочи Госпођиндана.

Крушевичани су захвални и претходним игуманима, као и садашњем игуману Макарију, што се, уз њихов благослов, чувају успомене на заслужног, већ давно блаженопочившег оца Инокентија. Посебно стога, што се тако и на простору старе Бококоторске епископије, чува завјет према његовим завичајним Крушевицама, које су, иако не много удаљене од овог манастира, историјском судбином и канонима Српске православне цркве, и сада смјештене у другој епархији – Захумско-херцеговачкој.

У времену када је отац Инокентије био настојатељ манастира (и још дugo потом), његов стари завичај и овај манастир су били резвојени туђинском државном границом. Крушевице су биле „далеко у Турској Ерцеговини“, а Савина у Млетачкој Боки. И зато је ово свакако риједак, а можда и јединствен примјер, да парохијани из једне епархије уживају такву духовну привилегију у другој епархији, и то великом пригодом, да буду гости на вечери уочи манастирске славе. Тако је било све до ове 2024. године!

2) Са циљем благовремене припреме за Крушевичку завјетну вечеру 2024. године, предсједник МЗ Крушевице је 10. августа о.г. је посетио Манастир и у разговору од игумана Макарија добио, нажалост, заиста неочекиван одговор, да ове године неће бити одржана Крушевичка завјетна вечера, у контексту тврдњи које се јављају међу манастирским братством и новским свештенством да нигде није записано да је постојао такав завјет и обичај.

Поштовани господине Игумане,

Тврђе да није нигде записно да је постојао такав завјет и обичај су неосноване. Овом приликом навешћемо два текста и један документ која то демантују. Такође, поновићемо информацију о формирању Крушевичког одбора „Инокентије“.

I

Први текст: Према књизи Владика Николај Велимировић: **Моје успомене из Боке**, Издавачи: Манастир Савина, Сфаирос, Црквена општина Кути (CIP Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд 886.194). **Напомена издавача:** „Ову своју књигу владика Николај написао је и објавио 1904. године, одмах по завршетку

свог учитељевања у Херцег Новом. Била је то прва његова објављена књига. Уредник је до извornog издања дошао ... благодарећи љубазности и поверењу Народне библиотеке у Херцег Новом и њеног директора г. Веља Песторића“.

Владика Николај тада пише:

„Најзад забрујаше звона у манастиру. Време беше за вечерњу службу... Око доњих стубова стајаху са погнутим главама и изразом највећег страхопоштовања и побожности људи у богатом херцеговачком руху. То су Крушевљани, блиски суседи негдашњег манастира Тврдоша, који је лагумиран и разорен у млетачко-турском војни крајем 17-га века“.

,**Како су дични ови кршни Херцеговци!** На лицу им се може прочитати израз тихе среће и блаженства...“ „Око њих стајаху Бокељи, свечани и поносни како их је већ и Бог створио. Са пуно умиљатости погледају они кад и кад на своје госте из Херцеговине“.

Нема дилеме да су поменути Крушевљани (гости из Херцеговине), управо били преци данашњих Крушевичана, што потвђује чињеница да на простору између два манастира, Савине и Тврдоша, ни тада ни данас, нема таквог топонима осим Бајкових Крушевица. А парохија Крушевице, и тда и данас, припада Епархији Захумско-Херцеговачкој!

Такође, у тексту Николаја Велимировића који се односи на вечерњу службу (учи манастирске славе), не помињу се неки други демоними/етнички осим Бокеља и Крушевљана (дични Херцеговци).

Дакле, Крушевљани у манастиру уживају гостопримство, они су гости ! Истина, овдје се изричito не помиње вечера. А како ће добар домаћин, уочи своје славе, угостити своје госте, ако не вечером! С друге стране, ни гости никада нијесу приступали манастирској слави без богатих дарова које су приносили манастиру.

II

Други текст: Недавно је објављена обимна књига рукописа пок. Николе Ђировића (умро прије 50 година), под насловом „Биљешке о прошлости Крушевица“ (ЦИП – Национална библиотека Ц.Горе, Цетиње; ИСБН 978-9940-8961-1-9).

Николина књига садржи, поред осталог, и неколико биографија истакнутих личности из Боке, међу којим и биографију **Инокентија Дабовића**.

Никола Ђировић, прије шест деценија (!), овако пише:

Након цитирања Младена Црногорчевића, Бошка Стрике, Тома Поповића и других, закључује: „Као што се из предњег садржаја види, Инокентије Дабовић био је родом из Крушевица, било му је име Никола. Са својим родним мјестом, увијек је одржавао тијесне везе. На његов позив за одбрану манастира, о чем се напријед говорило, Крушевичани су масовно пришли у помоћ. Кад се освјештавала Велика црква, Крушевичани су се такођер одзвали са богатим прилогом у овновима и воловима, који су се трошили за исхрану тога дана. Из пажње према свом родном мјесту и захвалности према таквој обилатој помоћи, Инокентије је оставио завјет манастиру: да се крушевичком народу уочи Госпођина дана увијек даје вечера, бесплатно. Овај његов завјет испуњаван је све до почетка Другог светског рата, са чим се

поткрепљује предњи навод“. (Текст из рукописа Николе Ђировића: „Биљешке о прошлости Крушевица“, стр. 361-366).

Овај запис, што је очигледно, није никакво тумачење млађих крушевичких нараштаја, који су само обновили оно што су много старије генерације њихових предака поштовале. То је аутентично свједочење о томе да се Крушевичка завјетна вечера редовно одржавала до прије 80-так година, а да је потом из општепознатих политичко-идеолошких разлога наступила пауза у њеном потпунијем одржавању, све до обнављања и редовног одржавања овог завјетног обичаја у последњих двадесетак година.

Напомињемо, Н. Ђировић који је ово давно и нимало случајно записао, није био човјек близак цркви! Супротно, био је комуниста, члан штаба Орјенског партизанског батаљона; од окупатора осуђен на смрт, потом на доживотну робију, у фашистичким затворима на Мамули, Котору, Шибенику и Волтери-Италија до јан. 1944; потврђујући својом судбином, да револуције „једу своју дјецу“, и у социјализму за који се предано борио, робијао је неколико година као „информбирао“ на Голом отоку.

III

3) Документ која демантује тврђњу да завјетни обичај није постојао.

Прошле године, 2023, господине Игумане, са Вама смо заједнички усагласили и објавили, на огласним таблама и преко електронске поште и медија, следеће

„О Б А В Ј Е Ш Т Е Њ Е
Светоуспенијски Манастир САВИНА,
поводом манастирске славе
Успенија пресвете Богородице Госпођиндана,
настављајући вишевјековну традицију и овај
стари обичај гостопримства,
у сарадњи са Крушевчанима, приређује
КРУШЕВИЧКУ ЗАВЈЕТНУ ВЕЧЕРУ
у спомен на Архимандрита Савинског
ИНОКЕНТИЈА ДАБОВИЋА.
Уз благослов Високопреподобног
игумана Макарија,
Завјетна вечера биће приређена
у недјељу, 27. августа 2023. у 21.30.
КРУШЕВИЧАНИ ДОБРО СТЕ ДОШЛИ“

Господине Игумане,

Са великим забринутошћу за будућу судбину стarih завјетa и народних обичаја, као културног и духовног наслеђа, па и оних којe су годинама благосиљали савински игумани, ујерени да би и црква трбало да буде њихов заштитник а не рушитељ, питамо: шта се то догодило од прошлогодишњег Вашег благослава, којe су то нове околности наступиле, па сте одлучили да, напрасно и без икакве најаве, прекинете „вишевјековну традицију и стари обичај гостопримства, да Манастир у сарадњи са Крушевчанима, приређује КРУШЕВИЧКУ ЗАВЈЕТНУ ВЕЧЕРУ“.

IV

Понављамо обавјештење, које смо и на манастирску е-адресу послали, да смо, имајући у виду неразумјевања неких чланова манастирског братства током припрема и одржавања завјетне вечере 2023, договорили и формирали Крушевички одбор „Инокентије“, ради прецизирања организације и одржавања Крушевичке вечере, као завичајног културног и духовног наслеђа. На основу тог договора, ове 2024. године, крушевичка братства Вавићи и Дабовићи (по азбучном реду), преузимају организацију Крушевичке вечере код Манастира.

V

Поштовани господине Игумане,

На основу свега наведеног, у циљу поштовања и заштите нашег завичајног културног и духовног наслеђа, дужни смо да саопштимо следеће:

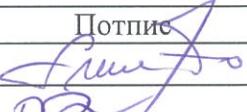
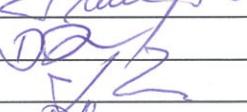
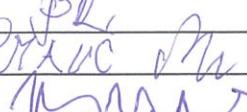
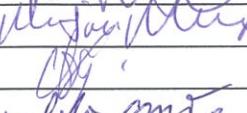
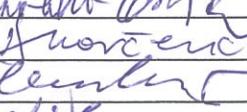
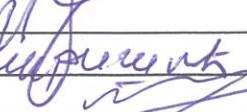
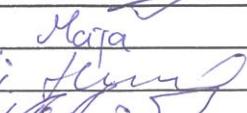
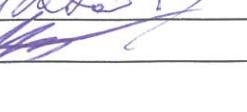
прво, најоштрије се противимо неоснованом рушењу старог завјета и народног обичаја, поштовања успомене на архимандрита савинског Инокентија Дабовића одржавањем Крушевичке завјетне вечере;

друго, молимо Ваш благослов, да се и ове 2024. године, као и наредних година, одржи Крушевичка завјетна вечера, на начин и у облику као што је одржана и протекле 2023. године и претходних година, у порти Светоуспенског манастира Савина.

Крушевице, Херцег Нови,

12. августа 2024. године

Крушевичани потписници представке:

Р.бр	Презиме и име (читко)	Потпис
1	МИЛОСЕВИЋ КРЕСТО	
2	ДАБОВИЋ ВОРКА	
3	ДАВИДЕВИЋ ЈОЛАНДА	
4	Дабовић Радеља	
5	Дасић Јасе	
6	НОВАК ТУКОВИЋ	
7	МИЛОСАВИЋ НЕЛЕНДИЋ	
8	НОВАКОВИЋ ЂИВОЈИЋ	
9	Милановић Оле	
10	ДУЧАКИЋ МИЛАНОВИЋ-КОНАЧЕВИЋ	
11	Милановић Мило	
12	МУРЧИЧИЋ ЈОВАН	
13	МУРЧИЧИЋ ЈАЈНО	
14	МУРИЋИЋ УРОШ	
15	Мурчићић Маја	
16	МУРЧИЋ ЈЕГОСОВА	
17	ДАЛАЋ РЕДО	
18	Маса Вавић	

19.	Đavović Željko	Đavović Željko
20.	ĐEĐAР ЂАБОВИЋ	Đeđař Đabović
21.	ĐAVOVIĆ ĐORĐAN	Đavović Đorđan
22.	ĐABIVIĆ ĐEJICA	Đabivić Đejica
23.	ĐABOVIĆ ANKA	Đabović Anka
24.	ĐABOVIĆ BOJKO	Đabović Bojko
25.	ĐAVLOVIĆ PETAR	Đavlović Petar
26.	ĐAVLOVIĆ (Đabović) MIRJANA	Đavlović Mirjana
27.	ĐAVLOVIĆ (Đetmir) MARINA	Đabović M.
28.	ĐABOVIĆ ĐOGDAN	Đabović Đogdan
29.	ĐAVLOVIĆ (Đabović) RUMJANA	Đabović Rumjana
30.	ĐABOVIĆ LILICA	Đabović Lilica
31.	ĐAБОВИЋ ВЕЛИМИРОВИЋ ЉУБИСИЋ	Đađović Velimirović Ljubišić
32.	ĐAVLOVIĆ ĐORDJE	Đabović Đorđe
33.	ĐABOVIĆ MARIJA	Đabović Marija
34.	ĐAVLOVIĆ DRAGOS	Đabović Dragos
35.	ĐABOVIĆ ĐURĐAK	Đabović Đurđak
36.	ĐIBIĆ MIRJANA	Đibić Mira
37.	ĐIBIĆ JUKA	Đibić Juka
38.	ĐOKAJENIĆ ANGELINA	Đokajenić Angelina
39.	ĐOMIŠEVIĆ ĐEJAT	Đomišević Đejat
40.	ĐOMAŠENIĆ ĐEAO	Đomašenić Đeo
41.	ĐAPKOVIĆ ĐAVOR	Đapković Đavor
42.	ĐILAS RAĐOVIĆ	Đilas Rađović
43.	ĐUKA RAĐOVIĆ	Đuka Rađović
44.	ĐULAH RAĐOVIĆ	Đulah Rađović
45.	ĐUBANA RAĐOVIĆ	Đubana Rađović
46.	ĐADOVIC ĐUŽANKA	Đadović Đužanka
47.	ĐADOVIC NIKOLENA	Đadović Nikolenka
48.	ĐADOVIC ĐANIČA	Đadović Đaniča
49.	ĐADOVIC ŠTEFANIA	Đadović Stefanija
50.	ĐADOVIC SAVO	Đadović Sava
51.	ĐIKOLI RAĐOVIĆ	Đikoli Rađović
52.	ĐADOVIC RAJKO	Đadović Rajko
53.	ĐADOVIC STANE	Đadović Stane
54.	ĐABOVIĆ RAJKO	Đabović Rajko
55.	ĐABOVIĆ VOJIN	Đabović Vojin
56.	ĐADOVIC Đ. KRSTO	Đadović Đ. Krsto
57.	ĐOKAJENIĆ NEVENKA	Đokajenić Nevenka
58.	ĐAĐOVIĆ KILANOVIC-IRANOVIC	Đađović Kilanović-Iranović
59.	ĐOKAJENIĆ TAMARA	Đokajenić Tamara
60.	ĐUGOVIĆ MIROSLAV POĐ. MURKOVIĆ	Đugović Miroslav Pođ. Murković
61.	MURKOVIC MILOŠ	Murković Miloš
62.	ĐAKOVIĆ ĐEZIBOJ	Đaković Đeziboj

63	TOMAŠEVIĆ ŠPIRO	
64	DABOVIĆ MILENKO	
65	DABOVIĆ ĐORĐE	
66	DABOVIĆ PERO	DP.
67	DABOVIĆ RADMILA	D&P
68	Đabović i NIKO	Đabović NIKO
69	ZOGOBUT MARKO	Zogobut MARKO
70	ANDELA DABOVIĆ	Zadobut A.
71	PAJKA DABOVIĆ	Zadobut Pajka
72	Gajo (KRSTOV) RADOVIC	"Pogorbut" G.
73	RADOVIC RUSA	Rusa Radović
74	KRTOVIC (Grga) KRSTO	R Krsto
75	Zelja Jurević	Zelja Tomasević
76	Boro TOMASEVIC	Boro Tomaseviti
77	OBRAD TOMASEVIC	OBRAD TOMASEVITI
78	NUKOJA TOMASEVITI	
79	MIĆA MARIJA TOMASEVIC	
80	MICO MORISIC	
81	SLOAAN MURISIC	
82	DRAGANA MURISIC	
83	PRKAT SOVAN	
84	TOMASEVIC JORO	
85	TOMAŠEVIĆ ĐAHLO	
86	TOMAŠEVIĆ BOJAN	Tomašević Bojan
87	TOMAŠEVIĆ LUBICA	
88	TOMAŠEVIĆ PETAR	
89	PAVLOVIĆ OBRAD	
90	PAVIL OYO SANDEA	Pavlovic S.
91	PAVALOVIĆ PETAR	Palant K.
92	PAĐOVIĆ PARUDJE	Per
93	PAĐAVIĆ ŽAGORKA	Per
94	PAĐOVIĆ NOVAK	Per
95	PAĐOVIĆ NEHAD	Neša
96	PAVLOVIĆ I. BACO	Ivo Baco
97	TOMAŠEVIĆ (NUKO) KRSTO	Tomašević K.
98	TOMAŠEVIĆ OLIVERA	Olivera T.
99	THO ĐORHOVIC	Đorđe H.
100	NILKOJA K. TOMAŠOVIĆ	Jurkoš
101	ZORICA TOMASEVIC	Zorica Tomašević
102	TOMASEVIC SOKA	
103	KRSTO TOMAŠIĆ	Tomasevici S.
104	Pogorbut Nebojša	Pogorbut N.
105	Radovis ANDRIĆ	
106	Krsto Radović	K. Radović

107	ПРИВАТ САБО	Приват Сабо
108	Prnjat Mirkola	10
109	Нијаја Прњат	Нијаја Прњат
110	Prnjat Stanka	SP
111	ПАЗДНОВИЋ ЗОРАН	Паздновић Зоран
112	PAVLOVIĆ Недељко	Павловић Недељко
113	Павловић Детеље	Павловић Детеље
114	Павловић Јована	Павловић Јована
115	ТОМАСЕВИЋ ТОМИСЛАВ	Томасевић Томислав
116	ТОМАСЕВИЋ МАРКО	Томасевић Марко
117	RADOVIĆ Ј NIKOLA	Радовић Ј. Никола
118	Новаковић Никола	Novaković N.
119	Новаковић Илија	Novaković I.
120	Новаковић МАРИЈА	Novaković Марина
121	ПРИВАТ НЕДЕЉКО	Приват Недељко
122	Приват Ђован	Приват Ђован
123	Ријат. Марко	Ријат Марко
124	Приват Зорица	Приват Данила
125	ПРИВАТ ЗДРАВКА	РД
126	Родовић Јуно	Родовић Родовић
127	ПАРДЛОВИЋ АНДРИЈА	Родовић Раја
128	Novaković Milica	Novaković D.
129	ТОМАСЕВИЋ ĐANIĆO	Томасевић Данићо
130	Томасевић Milay	Томасевић Милай
131	ТОМАСЕВИЋ NIKOLA	Томасевић Никола
132	ТОМАСЕВИЋ OLGICA	Томасевић Олгика
133	Бабут Драги	Бабут Драги
134	JAVIĆ SLAVKO	Бабут Славко
135	VAVIĆ VASKO	Бабут Вањко
136	VAVIĆ MILENA	Бабут Милена
137	VAVIĆ VLADIMIR	Бабут Владо
138	VAVIĆ GLIGO	Бабут Глиго
139	RADOVIĆ PETAR	Радовић Петар
140	Радовић БОСЕ	Радовић Босе
141	RADOVIĆ OBILAD	Радовић О.
142	PRNJAT PETARE	Прњат Петар
143	PRNJAT SLAVIŠA	Прњат Славиша
144	PRNJAT ĐAPO	Прњат Ђапо
145	PRNJAT SLAVIJANKA	Прњат Славијанка
146	VAVIĆ KRSNO	Вавић Крсно
147	RADONIĆ ЈОВАН	Радонић Јован
148	RADONIĆ VESNA	Радонић Весна
149	RADONIĆ MILAN	Радонић Милан
150	RADONIĆ BOJANA	Радонић Ђојана
151	Миљошевић АЛЕКСАНДРА	Миљошевић Александра
152.	RADOVIĆ Gajo	Гајо